

Af Johan Waltzer, den 9 Juli 1701 til Kirken 66 Rdlr. 4 Mk. og til Musiquen ved Kirken, 33 Rdlr. 2 Mk.

- Hans Wilcken, den 9 August Aar 1701. givet 66 Rdlr. 4 Mk.
- Geheimeraad Christian von Lente, den 25 Juli 1703 givet 2200 Rdlr. Kroner.
- Johan Christian Jobusch, den 28 Novemb. 1707 givet 500 Rdlr.
- Peter Hanbolts Enke, den 10 Sept. 1711, givet 400 Rdlr.
- Hattemager Henrich Brandt, den 19 Sept. 1711 givet 100 Rdlr.
- en Anonymo, den 23 Sept. 1711 givet 100 Rdlr. i Kroner og 10 Rdlr. i Courant.
- Birgitthe Nielsdatter, Aar 1711 givet 100 Rdlr.
- Henrich Cretsmer, den 6 Nov. 1711 givet 50 Rdlr.
- Andreas Kellinghusen og Hustrue Abigael Riber, den 27 Mart. 1717 givet 200 Rdlr.
- Diderik Meier, den 12 Dec. 1718 givet 10 Rdlr.
- Mikael Meier, den 12 April 1718 givet 13 Rdlr. 2 Mk.
- Geheimeraad Christian Siegfried von Plessen, den 29 Juni 1723 givet 500 Rdlr.
- Skibsbygger Henrich Hansen, den 14 Nov. 1716 givet 33 Rdlr. 2 Mk.
- Arnold Friderich Stangenfeldt, den 15 Oct. 1720 givet 200 Rdlr.
- Peter Helvig Retzel, den 12 Jun. 1728 givet. 1000 Rdlr.
- Christian Bygom, Herredsfoged i Jylland, den 23 Jun. 1729 givet 200 Rdlr.
- Franciseus von Dorn, Taffeldekker hos Grev Friis den 15 Apr. 1735 givet 100 Rdlr.
- Vagtmester Carl Neumann, ved Livgarden til Hest, den 15 Aug. 1748 givet 20 Rdlr.,

Kirkens Ældste, Weimand Thyme, den 11 Dec: 1751, givet 2000 Rdlr.

- Kiøbmand Albert Petersen, den 10 Decemb. 1755 givet 2000 Rdlr.

2. Til St. Petri Kirkes Præster ere givne følgende Legata.

Af Cancellor Theodorus Lente, den 5 Jun. 1668 givet 1000 Rdlr.

- Over-Tøimester, Peter Kalthoff, den 23 Jan, 1672 givet 1000 Rdlr.

3. Til St. Petri Kirkes Præste-Enker ere givne følgende Legata.

Af Johan Bram, den 1 Jan. 1642 givet 2000 Rdlr.

- Abraham Lehns Enke, Catharine Elisabeth Kreyer, den 11 Dec. 1709 givet 500 Rdlr.
- Nicolai Fincke, den 2 Oct. 1711 givet 40 Rdlr.
- adskillige i en samlet Summa leveret Doct. Dürkop den 12 Januar 1712 50 Rdlr.

4. Til Menighedens Fattige ere givne følgende Legata.

Af Cancellar Theodorus Lente, den 5 Jun. 1668 givet 500 Rdlr.

- Myntmester Henrich Köhlers Enke, Marcf Holterman, den 18 Jan. 1671 givet 200 Rdlr.
- Over-Tøimester Peter Kalthoff, den 27 Jan. 1672 givet 1000 Rdlr.
- Albert Heins Enke, Magdalena Klingenberg, den 30 Nov. 1677 givet 200 Rdlr.
- Hieronymus Hieronymi, den 11 Jun. 1685 givet 500 Rdlr.
- Hans Henrich Nørck og Christian Schupp, den 4 Mart. 1715 givet 500 Rdlr.
- Friderich Feddersen, Aar 1697 givet 100 Rdlr.
- Johan Walzer, den 9 Jul. 1701 givet 66 Rdlr. 4 Mk.
- Steffen Kreier, den 22 April 1705 givet 1000 Rdlr.
- Christian Glæde, den 17 May 1706 givet 50 Rdlr.
- Johan Gottfried Becker, Hof Apotheker, den 29 Oct. 1708 givet 500 Rd.
- hans Søn Gottfried Becker, den 11 Nov. 1722 givet 100 Rdlr.
- Henrik Friderich Rademacher, den 28 Aug. 1711 givet 66 Rdlr. 4 Mk.
- Peter Hauboldts Enke, den 10 Sept. 1711 givet 600 Rdlr.
- Habert Wordemann, den 13 Sept. 1711 givet 66 Rdlr. 4 Mk.
- Birgitthe Nielsdatter, Aar 1711 givet 200 Rdlr.
- Johan Conrad Weyde, Barberer, givet Aar 1711 50 Rdlr.
- en Enke den 28 Sept. 1711 givet 33 Rdlr. 2 Mk.
- Henrik Cretsmers, den 10 Oct. 1711 givet 25 Rdlr.
- en Enke, Aar 1713 givet 33 Rdlr. 2 Mk.
- Anders Kellinghusen, den 27 Mart. 1717 givet 2000 Rdlr.
- Jochum Vriede, den 15 Febr. 1718 givet 500 Rdlr.
- Diderich Meier, Aar 1718 givet 10 Rdlr.

Af Michael Meier, 1718 givet 13 Rdlr. 2 Mk.

- Abraham Kløchers Enke Elisabeth von Lengenken, Aar 1718 givet 1075 Rd..
- Peter Lund og Lorents Retels, Aar 1722 givet 1000 Rdlr.
- Geheimeraad Carl Siegfrid von Plessen, 6 Jul. 172Z givet 500 Rdlr.
- Henrik Hansen, Skibbygger den 14 Nov. 1716 givet 64 Rdlr. 4 Mk.
- Maren Wandel, Enke af Raadmand Bøesk, Oberst Hirschnach, og Oberst Franck, givet 400 Rdlr.
- Geheimeraad Christian Lente, den 18 Jun. 1711 givet 1000 Rdlr.
- Thomas Hartvig, den 6 Jul. 1728 givet 64 Rdlr. 4 Mk.
- Andreas Bygum, Herredsfoged Aar 1729 givet 200 Rdlr.
- Baron og Kabinets-Sekretair Peder Lüders, den 14 Jul. 1730 givet 250 Rd.
- Matthias von der Wittering, den 17 Jun. 1733 givet 50 Rdlr.
- en ubekjendt, den 11 Jun. 1738 givet til Fattighuset 100 Rdlr.
- Frue Sophie Hedevig von Ørencrona, den 15 Febr. 1740 givet 4600 Rd.
hvoraf de 4000 Rdlr. ere til Sognets Fattige, og de 600 Rdlr. Til Hospitalet.
- David Gieses Enke, Margarethe Langhoff, Aar 1746 givet 400 Rdlr. til Hospitalet og Pleiehuset, da hun Selv var en Lem deraf.
- Vagtmester Carl Friderik Neumann, Aar 1748 givet 20 Rdlr.
- Vinand Thyme, den 11 Dec. 1751 givet 2000 Rdlr.
- Friderich Sidov, den 21 Jun. 1752 givet 10 Rdlr.
- Hans Holst, den 16 Aug. 1752 givet 4000 Rdlr. hvoraf de 3000 Rdlr. ere til Kirkens Fattighuus, og det ene tusende til Menighedens Fattige.
- Brandmajor Preisler, den 30 Sept. 1752 givet 10 Rdlr.
- Kiøbmand Albert Petersen, den 10 Dec. 1755 givet til Hospitalet 2000 Rdlr. og til Menighedens Fattige 1000 Rdlr.

Om St. Petri Kirkes tyske Præster.

Præsterne eller Pastores ved St. Petri tyske Kirke, har været følgende:

- 1.) Mag. **Lars Pedersen**, fra Haderslev, blev indkalden fra Wittenberg, han døde Aar 1574 og ligger begravet i vor Frue Kirke i Mag. Hans Alborgs Kapel.
- 2.) **Hans Ovenius** fra Holsteen.
- 3.) Mag **Johan Houmann**, døde Aar 1593, er begravet i Vor Frue Kirke.

4.) Mag. **Johannes Kraft**, fra Aar 1593 til Aar 1616 han var tillige Rector ved vor Frue latinske Skole.

5.) Hr. **Benhard Meyer**, fra Flensborg, først Rector i Hadersleb, derefter Præst ved St. Petri Kirke Aar 1616. Døde Aar 1634. Udi hans Tid blev beskikket en Diaconus, nemlig: først Mag. **Johan Stemann**, Aar 1625, som blev siden kaldet til Pastor ved St. Nikolai Kirke i Hamborg Aar 1630 og levede sammesteds til Aar 1647. Dernæst Mag. **Hans Beyerling**, eller Beurle fra Schwaben Aar 1630, som selv resignerede Aar 1632.

6.) Mag.. **Simon Hennings**, blev kaldes til Præst den 2 Febr. 1632, men han begierede sin Afskeed fra Menigheden Aar 1651, fordi han var impliceret med Corfitz Ulfeld i den bekjendte Dinæ Sag. Siden blev han Hof-Prædikant hos Ulfeld, da han boede i Stralsund, men blev Aar 1654 Sognepræst ved Domkirken i Bremen, hvor han døde Aar 1661 Udi Mag. Simon Hennings Embeds Tid var Hr. **W. Langhorst** Diaconus fra Aar 1634 til Aar 1637.

7.) Doct. **Thomas Lindemann**, Professor og Doct. Theologiæ i Rostok, blev Sognepræst til St. Petri tyske Kirke den 15 Sept. 1638, han døde Aar 1653

8) Mag. **Daniel Pheif**, fra Pommern, kaldet til at være Diaconus eller Comminister ved St. Petri Kirke Aar 1651, og efter 1 Aars Forløb Aar 1654 til at være Sognepræst ved samme Kirke. Aar 1662 den 2 Febr. blev han kaldet til at være Professor Theologiæ ved Kiøbenhavns Universitet, men han døde samme Aar den 18 Aug. Han levede i Souverainitædens Introduction, og i Anledning af samme Solenne-Akt den 19 Oct. Aar 1660 lod han ved sin Præste-Residens opsette et Monument Med følgende latinske Inscription:

fidens opfætte et Monument med følgende latinske Inscription: Adeste. Reges. Accurrite. Principes. Spectate. Providentiam. Dei. Admirabilem. Exemplum. Sine. Exemplo. *Fridericus Tertius*. Daniæ. Rex. inter. maxima. Belli. Discrimina. Quovis. Rege. Vilis. infelicior. at. inter. maxima. Pericula. Quovis. Rege. Constantior. Postquam. cum. mala. Fortuna. Diu. colluctatus. esset. Meliorem. non. Sorte. Sed. Virtute. Adeptus. est. Nam. Vigiliis. Laborem. Prudentiamque. Fortissimi. Principis. Diu. Admiratus. Daniæ. Populus. Quem. Regem. Fridem. Dominumque. elegerat. Nunc. Titulo. Novo. Appellat. Monarcham. Hoc. Deesse. Sæc. Felicitati. exultimans. ut. Romanos. invitatus. omne. suum. jus. omnemque. Potestatem. in. hunc. solum. conferret. & Romanos. Supergressus. inter. tanti. Principis. hæreditaria. Bona. Suam. quoque. numeraret.

meraret. Patriam. Sic. Tandem. *Fridericus. Tertius.* Quovis. Daniæ. Regæ. Felicior. Qui post. exantlatum. Bellum. Atrocissimum. tanta. hæreditate. auctus. est. sic. *Fridericus. Tertius.* Quovis. Daniæ. Regæ. major. Quippe. cuius. virtuti. Debent. Nepotes. Quod. non. fiant. Reges. sed. nascantur. Vivat. *Fridericus. Tertius.* primus. Daniæ. Hæres. &. tantas. opes. Feliciter. transmittat. ad. Posterøs. Applaudite. Reges. Applaudite. Principes.

9.) Mag. **Johannes Tarnow**, fra Rostok, kaldet til Diaconus Aar 1654 ved St. Petri tyske Kirke, i hvilket Embede han døde Aar 1661.

10.) Mag. **Hieronymus Buck**, fra Lybek, kaldet til Diaconus ved St. Petri Kirke Aar 1661 den 18 April, ordineret den 1 May næst efter. Da Professor Pheif døde blev han kaldet til Sognepræst eller Pastor ved samme Kirke den 9 May Aar 1664. Han døde Aar 1673 den 18 Sept.

11.) Mag. **Christian Bräkmer**, fra Lybek, kaldet til Diaconus ved St. Petri Kirke Aar 1662. Derefter kaldet Aar 1676 til Sognepræst ved samme Kirke. Døde den 4 Jan. 1701.

12.) **Gerlach Siassius**, fra Mecklenborg, kaldet til Sognepræst ved St. Petri Kirke Aar 1671. Døde Aar 1675. Hans Epitaphium er anført pag. 38.

13.) Doct. **Johannes Lassinius**, var først Rector i Itzehoe, dernæst Sognepræst i Barmstedt i Holsteen; derefter Aar 1676 kaldet til Sognepræst til St. Petri tyske Kirke. Aar 1678 blev han Professor Theologiæ. Han døde Aar 1692.

14.) **J. C. Smied**, fra Helsingøer, blev Præst ved Kirken Aar 1692 døde Aar 1701.

15.) Doct. **Barthold Botsak**, var først Sognepræst til St. Catharinæ Kirke i Bremen; derefter Superintendent sammesteds. Men Aar 1693 blev han kaldet til Sognepræst til St. Petri Kirke i Kiøbenhavn; Aar 1702 blev han Professor Theologiæ. Han døde den 16 Apr. Aar 1709.

16.) Hr. **Sigismund Wilhelm Topp**, var først Præst i Holsteen; derefter blev han Aar 1701 Diaconus ved St. Petri tyske Kirke i Kiøbenhavn. Han var meget urimelig, og ville ei forrette de ugentlige Prædikener som tilfaldt ham med den anden Diaconus at forrette, og til Aftensang Dom. 8. P. Trin. Aar 1703 tog uformodentlig Afsked med Menigheden og resignerede; hvorpaa han reiste bort.

17.) **F. G. Menzer**, fra Pommern, var Præst fra Aar 1701 til Aar 1711, da han døde i Pesten.

18.) **G. Henrici**, blev Præst Aar 1702, men blev Aar 1705 removeeret fra Embedet.

19.) Doct. **Henrik Dürkop**, var først Præst i Lybek Aar 1695. Derefter blev han Aar 1706 kaldet til Præst til St. Petri tydske Kirke i Kiøbenhavn og Professor Cathefeos. Han blev Doct. Theolog. Aar 1731. Døde Aar 1731 den 8 Julii.

20.) Mag. **Matthias Schreiber**, fra Holsteen, var Sognepræst fra Aar 1712 til Aar 1746, da han døde.

21.) Konststorial-Raad **Anthon Christopher Rhone**, blev Aar 1729 kaldet til Præst ved St. Petri tydske Kirke; Aar 1736 blev han Konsistorial-Raad. Aar 1767 nedlagde han sit Embede formedelst Alderdom og Svaghed, og blev af Kirken aflagt med en Pension.

22.) Doct. **Eberhard David Hauber**, fød Aar 1695, var Superintendent i Grevskabet Schaunburg; blev Doct. Theolog. Aar 1727. Derefter blev han Aar 1746 kaldet til Sognepræst ved St. Petri Kirke. Han døde Aar 1765 den 13 Febr.

23.) Doct. **Balthasar Münter**, fød i Lybek Aar 1735; blev Præst i Gotha Aar 1760. Derefter Præst og Superintendent i Tonna Aar 1763. Men Aar 1765 tydsk Præst til St. Petri Kirke i Kiøbenhavn. Aar 1767 Doct.. Theolog.

24.) Hr. **Friderik Gabriel Resewitz**, var først Ober-Prædikant i Qvedlingburg, men Aar 1767 blev han kaldet til Pastor til St. Petri tydske Kirke i Kiøbenhavn. Derefter blev han Aar 1775 kaldet til Abbed og General-Superintendent i Klosterbergen i det Magdeborgske.

25.) Hr. **Ludvig Manthey**, først Kapellan ved Garnisons-Kirke i Kiøbenhavn; derefter Slots- og Sognepræst i Glückstad. Men Aar 1775 kaldet til Pastor ved St. Petri tydske Kirke i Kiøbenhavn, hvor han holdt sin Indtrædelses-Prædiken den 6 Søndag efter Trinitatis.

§. 3.

St. Petri Kirkes Fattige Skole er stiftet Aar 1643, og var Kammer-Secrair Friderich Günter den allerførste, som til samme at anlegge gav 1000 Rigsdaler i sit Testamente den 1 Jun. Aar 1643. Kirkens anseelige grundmurede Skole-Huus No. 183 er beliggende i St. Pedersstræde lige over for

Kirken, og er indrettet til 50 Drengbørn, Hvilke nyde frie Underviisning i Regning, Skrivning og Læsning; de nyde hvert andet Aar fuldstændige nye Klæder af Skolens Fond, som hvert Aar til Halvparten af dem bliver uddeelt. Skoleholderen nyder frie Huus i Skole Bygningen, saa og i aarlig Løn 300 Rigsdaler, hvoraf han maae holde selv en Undermester. Skolens Capital er ved adskillige Velgiøreres milde Gaver stegen til over 12000 Rigsdaler. Til denne Skole er følgende Legata givne:

- 1 Af Kammer-Secretair Friderich Günter, 1000 Rdlr. den 1 Jun. Aar 1643.
- 2 - Apotheker Johan Kirchhoff, 500 Rdlr. Aar 1692.
- 3 - Friderik Feddersen, 100 Rdlr. Aar 1697.
- 4 - Geheimeraad Thomas von Jessen, 500 Rdlr. Aar 1700.
- 5 - Hans Vilchen, 66 Rdlr. 4 Mk. Aar 1701.
- 6- Christian Glæde, 50 Rdlr. Aar 1706.
- 7 - Apotheker Johan Gottfried Becker, 500 Rdlr. Aar 1708.
- 8 - Hans Søn Gottfried Becker, 100 Rdlr. Aar 1722.
- 9 - Abraham Lehns Enke, 500 Rdlr. Aar 1709.
- 10 - Henrik Cretsmer, 25 Rdlr. Aar 1711.
- 11 - Medailleur Meybuskes Enke, 200 Rdlr. Aar 1712.
- 12 - Andreas Kellinghusen, 200 Rdlr. Aar 1717.
- 13 - Jochmn Weide, 500 Rdlr. Aar 1712.
- 14 - Michael Meier, 13 Rdlr. 2 Mk. Aar 1718.
- 15 - Professor Masius, 500 Rdlr. Aar 1718.
- 16 - Peder Lund og Lorents Retels, 1000 Rdlr. Aar 1722.
- 17 - Geheimeraad Carl Siegfried von Plessen, 500 Rdlr. Aar 1723.
- 18 - Povl Klotack, 200 Rdlr. Aar 1715.
- 19 - Christian Kellerman, 50 Rdlr. Aar 1724.
- 22 - Henrik Hansen, 33 Rdlr. 2 Mk. Aar 1716.
- 21 - Maren Wandel, Enke af Raadmand Bøesk, Oberst Hirschuach, og Oberst Franck, 500 Rdlr. Aar 1725.
- 22 - Arnold Friderich Stangenfeld, 100 Rdlr. Aar 1720.
- 23- Thomas Hartvig, 33 Rdlr. 2 Mk. Aar 1728.
- 24 - Andreas Bygum, 200 Rdlr. Aar 1729.

- 25 Af Baron Lüders, 250 Rdlr. Aar 1731.
- 26 - Kammerherre von Haxhausen, 100 Rdlr. Aar 1731.
- 27 - Franciscus von Dorn, 100 Rdlr. Aar 1735.
- 28 - Christiana Wedel, 100 Rdlr. Aar 1737.
- 29 - Apellona Mullich, 100 Rdlr. Aar 1732.
- 30 - Henning Thomas Schaef, 4 Rdlr. Aar 1742.
- 31 - Henrich Schlichten, 150 Rdlr. 93 sk. Aar 1737.
- 32 - Justitsraad Klinge, 394 Rdlr. 84 sk. Aar 1744.
- 33 - Reglements Feltskier Wulf, 10 Rdlr. Aar 1744.
- 34 - Gouverneur Gardelin, 400 Rdlr. Aar 1750.
- 35 - Winand Thyme, 500 Rdlr. Aar 1751.
- 36 - Brandmajor Preisler, 10 Rdlr. Aar 1752.

§. 4.

St. Petri Kirkes Hospital eller Pleie-Huus, beliggende i Larsleistrade, er en grundmuret Bygning, som blev opbyggt Aar 1737 af Begyndelsen ikkun til otte Lemmer, men Aar 1754 blev samme Bygning udvidet, gjort større og indrettet til 16 Personer, hvilke af Førstningen ikkun nød frie Værelser og Ildebrand, men nu nyde de alle, hver for sig af begge Kiøn, tillige 3 Mark ugentlig til deres Underholdning.

§. 5.

Det Peltiske Hospital eller Pleie-Huus, beliggende i samme Gade tæt op til nysommeldte Kirkes Hospital. Denne grundmurede Bygning, som er tolv Fag bred og to Etager høi, har Banco-Commissair og Sukker-Raffinadeur Abraham Pelt, som et Lem af St. Petri tyske Menighed ladet opføre Aar 1779 og 1780 ganske nye af sine egne Midler.

§. 6.

Ligeledes har **St. Petri Kirke en tysk Frie-Skole** for hielpeløse Børn til deres frie Underviisning i Børne-Lærdom og Haandgjerning. Denne Skole understøttes af Frie-Skolernes Velgiørere, som dertil have ladet sig tegne at give maanedlig til Skolemesternes Løn 3 Mk. 8 sk. Samme Skole tilligemed tre andre danske Frie-Skoler for hielpeløse Børn blev stiftet af Hr. Agent Hans Holck

Holck og aabnet den 1 May Aar 1772 under det kjøbenhavnske Adresse-Contoires Direction. Den ældste Pastor ved Kirken er Skole-Patron og bestyrer denne Skoles indvortes Forfatning.

§. 7.

Walckendorffs Collegium, beliggende i St. Pedersstræde, er det ældste Collegium, som i Kiøbenhavn er stiftet til Universitetets og Studenternes Nytte Aar 1595. Den Bygning, hvori dette Collegium er indrettet, har i fordum Tid i de Katholske Tider været et Karmeliter-Kloster, stiftet Aar 1519 af Kong Christian den Anden, og begyndt, da Doctor Alexander Medicus var Rector ved Academiet, og blev kaldet De hvide Brødres Kloster. Stifteren skal have været Anders Christensen, *S. S. Theologiæ Doctor*, tilligemed nogle Cistercienser-Munke, som hialp dertil. (*See Conr. Aslaci Tab. Chronol.*) Udi dette Hvide Kloster i Kiøbenhavn er allerførst begyndt den rene Evangelii Lærdom, ligesom den af Doct. Morten Luther var reformeret, thi Aar 1519

Feria II. infra Octavas Ascensionis beghudte følgende dens theologiske Forelæsninger, nemlig: Pater regens Paulus Eliæ, Theologiæ Baccalaureus, Andreas Liung, Nicolaus Mönbo, Laurentius Svenonis, Magnus Pauli og Franciscus Wormondus, Amstelodamensis. (See Luther. Triumphant. Joh. Pauli Resenii pag. 93. confer. ibid. pag. 108. 158. 48. 49. 89. 165. 97. 1. 2. 119. 165. 108. 135. 126. 138. 148. 152. 155. Arild. Hvitfeldts Danske Biske-Kronike in Fol. pag. 96. Conr. Aslac. Orat. Theolog. pag. 20. Joh. Baasii Histor. Ecclesiast. Svecic. Lib. 2. Cap. 4. 5. 7. 11. 12. 13. 14. 20.) Blant disse Mænd, som opholdt sig i

Blant disse Mænd, som opholdt sig i dette Karmeliter-Kloster, blev siden i Reformationens Tid især bekendt Broder Paulus Eliæ, der for sin Ubestandigheds Skyld i Religionen, blev kaldet Poul Vendekaabe, (hvis Liv og Levnet er paa Latin udgivet af Christian Olivarius, *Havn. 1741 in 8.*) saa og Lector Franciscus Wormondus, eller Franz Wormundsen, som siden blev den første evangeliske Biskop og Superintendent i Lund i Skaane, efter de katholske Bispers Afsættelse. (*See B. Ludv. Holbergs Danmarks Histor. Tom. 2. pag. 240 og 384. Saa og I. L. Wolfs Encom. Daniae, pag. 639.*) Denne Kloster-Bygning stod efter Reformationens

Indførsel, da Munkene antog den evangeliske Troe, længe øde, forfalden og ubrugt, saa og faldt i private Folkes Hænder, indtil Rentemester og Rigets Hofmester, Christopher Walckendorff til Glorup, som levede i Kong Christian den Fierdes Tid, købte den overblevne Kloster-Bygning Aar. 1595, lod den reparere og indrette til en Bolig eller Collegium Academicum, for 16 Studenter, hvilke han tillige forsynede med et aarligt Stipendium, overladende Professorerne ved Universitetet at indrette denne Stiftelse paa det allerfordeelagtigste, hvilket ogsaa siden er skeet, saa at det endnu flourer. I Begyndelsen blev dette Collegium kaldet med det almindelige Navn: Hofmesters Boder. Hegelunds *Calendar. Msf.* siger, at dette Collegium blev indviet den 28 Febr. Aar 1589, endskiønt dets Stiftelse sees ellers at have været skeet den 16 Jul. Aar 1595; Saa at det er troligt, at den sidste Regning maae være fra den Tid Exercitierne begyndte. (L. Holbergs Danmark Riges Historie, Tom. 2. pag. 552. og 575. Ejusd. Danmarks og Norges Stat pag. 194.) Den Fundatz, som er oprettet for dette Collegium er af Fundator Selv Hr. Christopher Walckendorff underskrevet den 10 Jul. Aar 1595, og findes Ord efter andet anført i Hans de Hofmans Samlinger af Fundatzer, Tom. 1. pag. 50. Disse 16 Studenter, hvoraf to og to ligge sammen i en Seng paa et Kammer og ere Contubernaler; de have her i dette Collegio et got frie Logement, bestaaende af tvende rummelige Kammere, forsynede med fornødent Inventarium af et Sengested med Omhæng, Borde, Jern-Vindovn i Sengekammeret, Stole og et Klædeskab til deres Gangklæder at henge fra sig i under Lukke og Laas. Hver Alumnus eller Collegiant af disse 16, ligger i dette Collegio i 5 Aars Tid, og imidlertid nyder hver for sig tillige aarlig til et aarligt Stipendium, 30 Rdlr. som er Renten af den til dette Collegium henlagte Kapital. Den allerførste Kapital, som af Stifteren Selv, Hr. Christopher Walckendorff var henlagt til dette Collegium, var ikkun 6100 Rdlr. Men nu er Kapitalen opstegen til mere end tre gange saameget, nemlig 20000 Rdlr., endskiønt den store Ildebrand i Aaret 1728 gjorde dette Collegium stor Skade. Hver især, af Collegianterne er forbunden at holde herinde

paa Auditorium en offentlig Disputatz eengang om Aaret og at lade samme Disputatz trykke. Den ældste Collegiant eller den Alumnus, som har lagt længst her i Collegio, er altid Inspector Collegii, og derfor nyder en halve Part af Stipendium mere end de øvrige 15 Alumni. Men een af Professorerne er altid Ephorus over dette Collegium, og uddeler det aarlige Stipendium til disse Collegiantere i to Terminer, nemlig 11 Jun. og 11 Dec. Ved Collegium er et maadeligt Gaardsrum forsynet med fersk Vand, beliggende imellem Collegii-Bygning og Auditorii-Bygning. Imellem dette Gaardsrum og Haugen sees en anden liden grundmuret Bygning, staaende for sig selv, i hvilken er baade et temmeligt stort Auditorium forsynet med et Cathedra, saa og deroven for to store Stuer, hvori dette Collegiums anseelige Bibliothek forvares. Udi Auditorium paa dets Cathedra holde Alumni deres aarlige offentlige Disputatser, saavelsom og Morgen- og Aften-Bøn skifteviis, hvortil ringes altid med Collegii Klokke. Naar den Professor, som har været *Ephorus Collegii Walckendorffiani*, dør, da holdes altid af da værende *Inspector Collegii* en latinsk Sørge-Tale eller Parentation oven ham paa dette Auditorium eller Høre-Sal. Ved Siden af forommedte Cathedra sees hængende paa Væggen Stifterens Hr Christopher Walckendorffs Skilderie og Vaaben til en taknemmelig Erindring om denne Hans roesværdige Stiftelse for Efterslegten. Under Hans Skilderie paa en sort Tavle læses følgende latinske Vers med forgyldte Bogstaver, forfattede af Jens Grot, Inspector i Collegio Aar 1708.

Jens Grot, Inspector i Collegio Aar 1708. Has bellatrices Aquilas, Ha-
 stasque minaces Jactat Apelléa Mars generosus Ope. Carulusque pufet Campus,
 juvat ille per Arma, Miraque Virtutis Signa dedisse Suae. His pandit Phoebus,
 Musis Heliconæ sub Alis, Munificoque Coequet Pecçora grata Sinu. Tot Meritis
 Famae se Walckendorffus olim Sacrat & æterno Nomine Patri donat. Ita posuit
 Janus Grot, Inspector Loci 1708. Dette Collegii-Bibliothek, som forvares

Dette Collegii-Bibliothek, som forvares ved Siden af Auditorium i forommedte tvende store Stuer, er en af de ældste Bogsamlinger i Staden, thi det havde den Lykke, at det blev ei fortæret Aar 1728 af den store Ildebrand, hvis Lue da ellers fortærede de andre Bibliocheker i Staden, eftersom denne lave Bygning, blev med største Forundring ganske

bevaret fra den græsselige Ild, som lagde alting rundt omkring den i Aske. Den allerførste Begyndelse til en Bogsamling, skeedte med 429 Bøger, som Stifteren Selv, Hr. Christopher Walckendorff gav dertil, og lod hensette i Collegium, thi paa den Tid vare Bibliothekerne her i Landet kun smaae. Men siden efterhaanden er dette Bibliothek bleven anselig forøget ved adskillige Bøgers Foræring dertil, som skeer af adskillige Mand, som i deres akademiske Aar har lagt i dette Collegio og nydt dets Stipendium. Hr. Mag. Jørgen Eilersen, fordem *Professor Eloquentiæ* og Rector ved Kiøbenhavns latinske Skole gav Aar 1686 en Bogsamling af 1409 Bøger dertil, og lod føre derhen. Til en Erindring derom staaer over den Eilersinske Bogsamling paa en Tavle at læse denne latinske Inskription:

Læse denne latinske Inskription : D. O. M. S. Quod Felix Faustaque atque Salutare esse velit Supremum Numen! Librariam hanc Suppellectilem Walckendorffiani Stipendii Alumnis pro feliciorum eorundem humanioribus in Literis Profectu juvando, dicatam sacratamque esse voluit *Georgius Hilarus*, honorarius quondam Scholæ Havniensis Rector, Collegii hujus ab Anno 1666 ad 1676 Ephorus & Regius in Academia Havniensi Professor Anno 1686. Dernæst har Hr. Ja-

Dernæst har Hr. Jakob Snistorf, fordem øverst Kapellan ved St. Nikolai Kirke i Kiøbenhavn, givet hertil en Bogsamling af 1014 Bøger. Ved denne Samling sees Hr. Snistorfs Skilderie, og tillige paa en Tavle staaer følgende Inskription med forgyldte Bogstaver til en Admindelse derom:

forgyldte Bogstaver til en Admindelse derom: Q. F. F. Q. S. Ut post Fata Liberos generaret, qui Vivus nullos genuit, admodum Reverendus ac Clarissimus Dominus *Jacobus Jani Snistorffius*, dum viveret ad Ædem Divi Nicolai, quæ Hafniæ est, Commminister Primarius & quondam hujus Collegii Alumnus, librariam hanc Suppellectilem legavit Muls Walckendorffianis Ao. 1731. Ligeledes

Ligeledes har Magister Poul Hersleb foræret hertil 199 Bøger. Ved denne Herslebiske Bogsamling er ligeledes ophængt en Admindelses-Tavle med følgende latinske Opskrift.

se Opskrift. D. O. M. Muls Walckendorffianis Donum hæc Librarium Anno 1717 Die 14 Septbr. d. d. d. Magister *Paulus Herffovius*, olim Collegii Walckendorffiani Alumnus, nunc caelestis Urbis Civis, cui Mnemosynon hæc pium Anno 1720. Die 14 Sept. p. p. p. Magister *Fridericus Nannestad*, Collegii Inspector. End videre har Hr. Magister *Frants Thestrup*, fordem Biskop i Aalborg-

End videre har Hr. Magister Frants Thestrup, fordem Biskop i Aalborg-

Aalborg-Stift, saasom han havde været en Lem af Walckendorffs Collegio, foræret 71 Bøger til Bibliothekets Forøgelse. Ligeledes har Hr. Mads Hvistendahl, fordum anden Kapellan ved vor Frue Kirke i Kiøbenhavn, til en Erindring om at han i sine akademiske Aar har været *Alumnus Collegii Walckendorfiani*, foræret til Bibliotheket alle udkomne Dele af *Acta Eruditorum Lipfiansia* fra Aar 1682 lige til værende Tid, saa og alle Job. Christ. Wolsens latinske Skrifter, samtlige i smukke Bind. Desuden have adskillige, som ligeledes have lagt herinde paa dette Collegium, foræret en og anden enkelt Bog til at forøge dets Bibliothek med. Aar 1761 solgte man alle de Dubletter og Tripletter, eller de Skrifter, hvoraf man havde to eller tre Exemplarer af en og den samme Bog, og for samme Penge købte nyere Skrifter, saa at Bibliotheca Collegii Walckendorfiani er anseeligt, stort og talrigt. En ordentlig forfattet Catalogus over det hele Bibliothek giemmes altid Hos Inspector Collegii, som ved sin Bortflyttelse overleverer Bibliotheket efter Catalogi Indholdet til sin Successor. Ved dette Collegium er bagved Auditorii-Bygning ogsaa en temmelig stor og smuk Hauge, vel anlagt, hvor hvert Kammer i Collegio har sit tilhørende særdeles Urtebed, Lyst-Ovarter og visse Frugttræer. Til samme Hauge at holde i Stand, lønnes en Gærtner. Haugen er indhegnet med en kostelig Brandmuur. Af Collegii Midler lønnes en Portner, som reengjør Værelserne og besørger Ringningen. Dette *Collegii Walckendorfiani* grundmurede Bygning ud til Gaden, bestaaer af to Etager med en Qvist over, alt af Brandmuur, er 37 Alen bred og Porten midt paa Bygningen; Den er 16 Alen høi til Gesimsen, men 28 Alen høi til Tagryggen. Aftegningen sees i *Thuras Hafn. hod. Tab. CVI* og *Pontoppid Atlas Danicæ Tom. II*. Uden Paa Collegii Bygning til Gaden læses i en sort Steen oppe i Frontispicen eller Qvisten følgende latinske Inscription Udhuggen:

Udhuggen: D. O. M. J. Almæ Hafn, Academiæ Domus Hanc XVI Adolefcen-
tum Habitationibus distinctam cum Area, Fonte, Museo Publico, Bibliotheca
& Horto, additis necessariis Reditibus perpetuum crescentibus L. M. D. D. *Chri-
stophorus Walckendorf de Glorup, &c* Anno Jesu Christi 1715. XCV. Deum

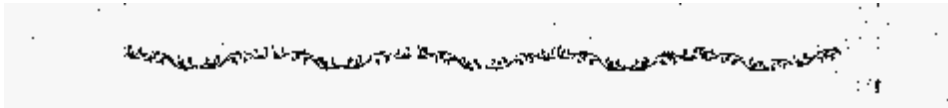
Denne Bygning leed vel i Stadens store Ildebrand i October Aar 1728 temmelig stor

Skade, men brændte dog ei ganske af, hvorfor den snart igien kom i god og forsvarlig Stand til Studenternes Nytte. Om *Collegio Walckendorfiano* kan ogsaa efterlæses *P. Windingii Academia Hafniens. pag. 448.*

§. 8.

Budolphi Kloster eller Hospital, beliggende i St. Pedersstræde næst ved Walckendorffs Collegium, er en mild Stiftelse eller lidet Almisse-Huus, stifter af en Student, ved Navn Morten Nielsen: Budolphi en Søn af Raadmand Morten Nielsen i Kiøbenhavn og Magdalena Borneman. Bemeldte Fundator har ved sit Testament af 16 Mart. Aar 1725 skienket en Kapital af 4000 Rdlr. Kroner, samt et Huus i Printsens-Gade ved Nye- Boder til frie Beboelse og Underholdning for fire skikkelige, men derhos fattige, gamle eller skrøbelige Personer af Borgerskabet i Kiøbenhavn. Men da samme Huus, der bestod af gammel Bindingsverk, ikke var beqvemt til saadan Stiftelse, blev det af *Executores Testamenti Budolphiani* solgt Auction for 531 Rdlr., og i Aaret 1727 kjøbt i Pustervig tre grundmurede Vaaninger, som under eet skulle samles og indrettes til Stiftelsens Brug og Hensigt, hvorpaa Fundatsen den 1 Oct. 1728 blev oprettet. Men de bleve faa Dage derefter ved den store Ildebrand, som da overgik Staden, lagde i Aske. Hvorpaa Etatsraad og Professor Thestrup, som da Længstlevende af *Exeutores Testamenti* har besørget, opbygget og indrettet dette grundmurede Huus, som kaldes Budolphi Kloster, beliggende i St. Pedersstræde. Af Begyndelsen blev her indlagt en Inspecteur, som med sin Hustrue nød hver tre Mark ugentlig; En Læsemester 4 Mark ugentlig og fire skikkelige, men fattige Fruentimmere af borgerlig Stand; hver 3 Mk. ugentlig. Aar 1759 var Capitalen voxet til 6400 Rdlr. Courant. Af Renten nød da 7 Pensionister ugentlig hver 3 Mk., men den ældste Pensionist nød 4 Mark ugentlig imod at forestaae Bønnernes Holdelse Morgen og Aften. Hvad der for Husets Udgifter og aarlige Vedligeholdelse kan overskyde, saavel som Pensionisternes Betalings Fradragelse, bliver det øvrige samlet til Capitalen, i Forventning, at flere Pensionister kan blive med Tiden at imodtage. Een af Pensionisterne, for at blive i dette Kloster antagen, gav dertil

600 Rdlr. hvoraf hun foruden den ugentlige Pension, nød Renten sin Livs-Tid. Her ligge nu 8 Lemmer, som nyde ugentligen hver 3 Mark. Over Hospitalets Dør ud til Gaden læses denne danske Opskrift udhuggen i en Steen: Salig Morten Budolphs Kloster, legeret Aar 1725 med Capital 4000 Rigsdaler; Først indrettet i Pusterviig, som brændte Aar 1728; Nu atter paa denne større Plads af nyeopbygget og til Fremvekt i Tiden med Fundatz efter Testamentet istandsat Aar 1743 af Justitsraad og Professor Christian Thestrup. Det er at agte, at, endskiønt paa Stenen anføres Foundationen, saa er den dog ikke oprettet, men Hviler i Concept under 1 Oct. 1728 ved Stiftelsens Documenter.

Derefter følger Andet Kapitel om Vester-Quarteer.

Kilde Nicolai Jonge Kiøbenhavns Beskrivelse
Kiøbenhavn 1783. Trykt hos Nicolaus Møller, Kongelig Hofbogtrykker.
Side 45 – 59.